

Gewasbeschermingsmiddel, bestrijdingsmiddel of gif?

7 maart 2025

Volkstuinvereniging Oud-Beijerland

Ewoud van der Ven

Wat is gif?

- Wanneer is een stof giftig?

Wat is gif?

Stof	Giftig: ja / nee
Arsenicum	
Alcohol	
Aspirine	
Azijn(zuur)	
Cafeïne	
Deltametrin (Luxan Delete)	
Glyfosaat (Roundup)	
Keukenzout	
Nonaanzuur	
Paracetamol	
Pyrethrum	
Suiker	
Vitamine A	

Giftigheid

- Giftigheid is een relatief begrip.
 - Giftigheid van een stof is afhankelijk van de dosering!
- Acute giftigheid wordt uitgedrukt in LD50.
- LD50 wordt uitgedrukt in mg/kg lichaamsgewicht
- Ook chronische effecten:
 - Carcinogeen, kankerverwekkend
 - Mutageen.
 - Teratogeen, schadelijk voor ongeboren vrucht

Wat is gif?

Stof		LD 50
Arsenicum		15 mg/kg
Alcohol		7060 mg/kg
Aspirine		200 mg/kg
Azijn(zuur)		3310 mg/kg
Cafeïne		140 mg/kg
Deltametrin (Luxan Delete)		100 mg/kg
Glyfosaat (Roundup)		5600 mg/kg
Keukenzout		12357 mg/kg
Nonaanzuur		> 5000 mg/kg
Paracetamol		1944 mg/kg
Pyrethrum		> 2000 mg/kg
Suiker		30,000 mg/kg
Vitamine A		2000 mg/kg

ADI - residuen

- ADI – Aanvaardbare Dagelijkse Inname
- Berekend voor proefdieren.
- Voor de mens een factor 100 lager.
- Op basis van gemiddeld eetpatroon wordt een residutolerantie per gewas vastgesteld (= wat er maximaal in mag zitten.)
- Controle hierop door NVWA.
- Ook afzetorganisaties hebben een monitorings programma (verplicht)
- Supermarkten hebben eigen controle programma.
 - Vaak nog strengere eisen dan wettelijke eisen.

Toelating gewasbeschermingsmiddelen.

- Wettelijk geregeld: Alles is verboden, tenzij het is toegelaten!
- Eerst Europese toelating werkzame stof.
- Vervolgens per land per middel/product
- Toelatingsnummer op verpakking/etiket (Ortiva Garden: 13100 N)
- In Nederland: CTGB, Commissie Toelating Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden.
- Op toelating: gewas, dosering, toepassing, veiligheidstermijn, frequentie toepassing, bijzondere regels.
- Toelatingen openbaar: <https://toelatingen.ctgb.nl>
- Fabrikant, toelatingshouder vraagt toelating aan.

Beoordeling CTGB GWBM

- Landbouwkundige werking.
- Veiligheid gebruiker.
- Veiligheid consument
- Veiligheid milieu
 - Water (organismen)
 - Bodem
 - Lucht
 - Bijen, natuurlijke vijanden.
- Toelatingsprocedure kan 5 – 10 jaar duren!
- Gewasbeschermingsmiddelen zijn zeer grondig onderzochte middelen!

Belang gewasbescherming, risico plantenziekten

Gevolgen aardappelziekte in Ierland 1845 – 1849.

- In 1840 had Ierland 8 miljoen inwoners.
- In 5 jaar stierven 1 miljoen mensen door honger en emigreerden 1 miljoen mensen. (Vooral naar de VS, o.a. de Kennedy's).
- In 1950 woonden er nog 3 miljoen mensen.
- 2017 had Ierland 5 miljoen inwoners.

Wat kunnen we als volkstuinder om onze gewassen te beschermen?

- Welke middelen zijn er beschikbaar tegen insecten?
 - Kalizout van vetzuren
 - Pyrethrinen (natuurlijk middel van pyrethrum) (en koolzaadolie)
 - Sanium (w.s. flupyradifuron) [Microsoft Word - 490e7a403643135f101e7a0c177d1fe1.docx](#)
 - Luxan Delete, Desect (w.s. deltamethrin) [32244c8f5959e2a08ee27bd11d646dd3_20161656_15076_NP.pdf](#)
 - Ecostyle Rupsvrij (w.s. Bacillus thuringiensis subsp Azawai).
 - Luxan Eco tegen bladluizen (w.s. koolzaadolie)
 - Ecostyle aaltjes (tegen taxuskeverlarven, emelten, coloradokeverlarven, trips, buxusmot, fruitmot) (insectenparasitaire aaltjes)
 - Ecostyle larven lieveheersbeestjes (Adalia)
 - Ecostyle roofmijt tegen spint.
 - Ecostyle sluipwespen tegen witte vlieg.
 - Ecostyle gaasvlieg tegen bladbuïs
- Insectengaas.

Wat kunnen we als volkstuinder om onze gewassen te beschermen?

- Welke middelen zijn er beschikbaar tegen schimmels?
 - Spuitzwavel (tegen meeldauw)
 - Rosacur (w.s. tebuconazool), meeldauw, sterroetdauw, buxusschimmel
 - Luxan Ortiva Garden (w.s. azoxystrobin), botrytis, meeldauw, roest bladvlekkenziekten.
 - Bayer Infinito (w.s. fluopicolide en propamocarb hydrochloride), aardappelziekte, valse meeldauw in sla en koolgewassen.
 - Revus Garden (tegen aardappelziekte en valse meeldauw in sla en rucola)
- Resistente variëteiten telen.

Wat kunnen we als volkstuinder om onze gewassen te beschermen?

- Wat kunnen we doen tegen slakken.
- Vangen.
- Slakkenkorrels strooien.
 - Op basis van ijzer(III)fosfaat (o.a. Ecostyle Ferramol slakkenkorrels. (toegestaan in biologische teelten)
 - Op basis van metaldehyde (o.a.Luxan Metarex M, Desimo, Limaguard slakkenkorrels). Mag alleen onder glas
- Aaltjes (*Phasmarhabditis californica*) tegen slakken gieten, spuiten.